ୟୁ. ପି. ରାଜ୍ୟ ସଡ଼କ ପରିବହନ ନିଗମ, ଡେରାଡୁନ

ବନାମ

ସୁରେଶ ପାଲ୍

ସେପ୍ଟେମ୍ବର 22,2006

[ଜି. ପି. ମାଥୁର ଏବଂ ଏ. କେ. ମାଥୁର, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ଶ୍ରମ ଆଇନ :

ଚାକିରିର ପ୍ରଥମ ବର୍ଷରେ ପାଣ୍ଠିର ଅପବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଶ୍ରମ ଅଦାଲତ ଦ୍ୱାରା ବରଖାସ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ- ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଶ୍ରମ ଅଦାଲତର ନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ନିଶ୍ଚିତ କଲେ, କିନ୍ତୁ କୋହଳ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ଗ୍ରହଣ କଲେ ଏବଂ କମ ଦଣ୍ଡରେ ବଦଳାଇଲେ-ସଠିକତା- ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହେଲା : ସଠିକ ନୁହଁ- ଦଣ୍ଡ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟଜନକ ଭାବରେ ଅସଙ୍ଗତ ନ ହେଲେ ନ୍ୟାୟାଳୟମାନେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବେ ନାହିଁ-ଯଦି ଏପରି ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ କମ ପରିମାଣର ଦଣ୍ଡ ଦେଇ ଛାଡି ଦିଆଯାଏ, ତେବେ ଏହା ସମାଜକୁ ଭୁଲ ସଙ୍କେତ ଦେବ- ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନ,1950 - ଅନୁଚ୍ଛେଦ 226 ।

ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ 24.7.1988 ତାରିଖରେ ସଞ୍ଚାଳକ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ଯେତେବେଳେ ସେ 28.7.1989 ତାରିଖରେ ରାଜ୍ୟ ନିଗମର ବସ ନେଇ ଯାଉଥିଲେ, ହଠାତ୍ ବସ୍ ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଜଣାପଡିଥିଲା ଯେ କୋଡ଼ିଏ ଜଣ ଯାତ୍ରୀ ବିନା ଟିକେଟରେ ଯାତ୍ରା କରୁଛନ୍ତି । ତାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ ବ୍ୟତିକ୍ରମ ପାଇଁ ଅଭିଯୋଗ ପତ୍ର ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଘରୋଇ ତଦନ୍ତ ପରେ ତାଙ୍କୁ ଚାକିରିରୁ ବରଖାସ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ସେ ଏକ ଶିଳ୍ପ ବିବାଦ ଉଠାଇଥିଲେ । ଘରୋଇ ତଦନ୍ତ ବିଚାର କରିବା ପରେ ଶ୍ରମ ଅଦାଲତ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅଭିଯୋଗ ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଥିବା ଜାଣିପାରିଲେ ଏବଂ ବରଖାସ୍ତକୁ ସମର୍ଥନ କଲେ ।

ଉତ୍ତରଦାତା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । ଏକକ ବିଚାରପତି ଯଦିଓ କର୍ତ୍ତବ୍ୟଭ୍ରଷ୍ଟଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଶ୍ରମ ଅଦାଲତର ନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ସମର୍ଥନ କରିଥିଲେ କିନ୍ତୁ ଦଣ୍ଡକୁ ବରଖାସ୍ତରୁ ହ୍ରାସ କରି ଗୋଟିଏ ନିନ୍ଦା ପ୍ରବେଶ ଏବଂ କ୍ରମାଗତ ପ୍ରଭାବ ସହିତ ଦୁଇଟି ଦରମା ବୃଦ୍ଧି ବନ୍ଦ କରିବା ଦଣ୍ଡ ଦେଇଥିଲେ । ତେଣୁ ନିଗମ ଦ୍ୱାରା ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନ ।

ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇ,

ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥିଲେ :**1.**ଆବେଦନକାରୀ ଜଣେ ସଞ୍ଚାଳକ ଥିଲେ ଏବଂ ବିଶ୍ୱସ୍ତ ପଦବୀରେ ଥିଲେ । ଯଦି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପରି ପଦାଧିକାରୀ ଟିକେଟ୍ ନ ଦେଇ ଟଙ୍କାକୁ ଅପବ୍ୟବହାର କରିବା ଆରମ୍ଭ କରନ୍ତି ଏବଂ ଟଙ୍କା ପକେଟରେ ରଖନ୍ତି, ଯାହାଦ୍ୱାରା ଏହା ନିଗମକୁ କ୍ଷତି ପହଞ୍ଚାଏ, ତେବେ ଏହା ଏକ ଗୁରୁତର ଭୁଲ କାର୍ଯ୍ୟ । ଏହା ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟଜନକ ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ **1988** ମସିହାରେ ନିଯୁକ୍ତି ଦିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଚାକିରିର ପ୍ରଥମ ବର୍ଷରେ ସେ ଦୁଷ୍କର୍ମ କରିବାରେ ଲିପ୍ତ ହୋଇଥିଲେ । ଯଦି ଏପରି ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ କମ ଦଣ୍ଡ ଦେଇ ମୁକ୍ତ କରାଯାଏ, ତେବେ ସମାନ ସ୍ଥିତିରେ ଥିବା ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏହା ଏକ ଭୁଲ ସଙ୍କେତ ହେବ । ତେଣୁ, ପଦାଧିକାରୀଙ୍କୁ ଯଥାଶୀଘ୍ର ବରଖାସ୍ତ କରାଯିବା ଉଚିତ ।ଏପରି ଘଟଣାଗୁଡ଼ିକୁ ନିଗମ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସହକର୍ମୀଙ୍କ ପରିବେଶକୁ ପ୍ରଦୂଷିତ କରିବା ପାଇଁ ହାଲୁକା ଭାବରେ ମୁକାବିଲା କରିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ ।**[537- C-E]**

2 . ସାଧାରଣତଃ, ନ୍ୟାୟାଳୟମାନେ ଦଣ୍ଡକୁ ବଦଳାନ୍ତି ନାହିଁ ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେମାନେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟଜନକ ଭାବରେ ଅସଙ୍ଗତ ନୁହଁନ୍ତି ଏବଂ ଯଦି ସେମାନଙ୍କର ଅତିରିକ୍ତ ସାଧାରଣ ଅଧିକାରିତା ପ୍ରୟୋଗରେ ଦଣ୍ଡକୁ ହାଲୁକା ଭାବରେ ବାଧା ଦିଆଯାଏ କିମ୍ବା ବିକଳ୍ପ କରାଯାଏ, ତେବେ ଏହା ନ୍ୟାୟାଳୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାର ଅପବ୍ୟବହାର ବୋଲି ଗଣନା କରାଯିବ । ଯଦି ଏହି ପ୍ରକାରର ବ୍ୟତିକ୍ରମକୁ ହାଲୁକା ଭାବରେ ବିଚାର କରାଯାଏ ଏବଂ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ **226** ଅନୁଯାୟୀ ନ୍ୟାୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ କମ ଦଣ୍ଡ ବ୍ୟବହାର କରି ବିକଳ୍ପିତ କରିବା ଆରମ୍ଭ କରନ୍ତି, ତେବେ ଏହା ସମାଜରେ ଏକ ଭୁଲ ସଙ୍କେତ ଦେବ । ଦେଶର ସମସ୍ତ ରାଜ୍ୟ ସଡ଼କ ପରିବହନ ନିଗମ ଏହି ପ୍ରକାରର ପଦାଧିକାରୀଙ୍କ ଭୁଲ ପାଇଁ କଳଙ୍କିତ ହୋଇଯାଇଛନ୍ତି ,ତେଣୁ, ସମୟ ଆସିଛି ଯେ ଭୁଲକୁ କୋହଳଢଙ୍ଗରେ ନୁହେଁ, ବରଂ ଦୃଢ଼ତାର ସହ କରାଯିବା ଉଚିତ ।**[537- E- G]**

ଆଞ୍ଚଳିକ ପରିଚାଳକ, U.P.S.R.T.C. ଇଟାୱା ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ହୋଟି ଲାଲ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ, [2003] **3 SCC 605,** ନିର୍ଭରଶୀଳ କରାଗଲା ।

3. ଘରୋଇ ତଦନ୍ତରେ ଦେଖାଯାଇଥିବା ସୂଚନା ଅନୁଯାୟୀ, ଯାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଟିକେଟ୍ ନ ଦେବାର ଦୁର୍ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇଛି । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହା ମଧ୍ୟ କହିଛନ୍ତି ଯେ ତଦନ୍ତ ସଠିକ୍ ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ବୋଲି ପ୍ରମାଣିତ କରାଯାଇଛି କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କୁ କମ ଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡିତ କରାଯାଇଛି । ଏପରି ମତକୁ ସମର୍ଥନ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଏବଂ କମ ଦଣ୍ଡ ଦେବାର କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ ।**[538- G]**

U.P.S.R.T.C ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ମହେଶ କୁମାର ମିଶ୍ର ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ***,[2000]*** 3 **SCC 450, ଉଲ୍ଲେଖ କରାଗଲା ।**

ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ଅଧିକାରିତା : ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 4238/2006 ।

ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ 729 (M/S)/2001(ପୁରୁଣା ସଂଖ୍ୟା 16282/1996)ରେ ନୈନିତାଲରେ ଉତ୍ତରାଞ୍ଚଳର ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର 28.7.2005 ତାରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଟି. ମହିପାଲ (ପ୍ରଦୀପ ମିଶ୍ରାଙ୍କ ପାଇଁ) ।

ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଅନଘା ଏସ୍. ଦେଶାଇ (ଭେଙ୍କଟେଶ୍ୱର ରାଓ ଅନୁମୋଲୁଙ୍କ ପାଇଁ) ।

ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଏ. କେ. ମାଥୁରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା । ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

ଏହି ଆବେଦନ ଉତ୍ତରାଞ୍ଚଳ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ନୈନିତାଲର ବିଜ୍ଞ ଏକକ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 729 (M/S)/2001ରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଏକ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ, ଯେଉଁଠାରେ ବିଜ୍ଞ ଏକକ ବିଚାରପତି 28.7.2005 ତାରିଖର ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଦ୍ୱାରା କର୍ତ୍ତବ୍ୟଭ୍ରଷ୍ଟକୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବା କିନ୍ତୁ ବରଖାସ୍ତ ଦଣ୍ଡ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଲଗାଯାଇଥିବା ଅଭିଯୋଗ ସହିତ ସମାନ ନୁହେଁ ବୋଲି ପ୍ରମାଣିତ କରିଛନ୍ତି । ବିଜ୍ଞ ଏକକ ବିଚାରପତି ବରଖାସ୍ତ ଦଣ୍ଡକୁ ଗୋଟିଏ ନିନ୍ଦା ପ୍ରବେଶ ଏବଂ କ୍ରମାଗତ ଭାବରେ ଦୁଇଟି ବାର୍ଷିକ ଦରମା ବୃଦ୍ଧି ବନ୍ଦ କରିବା ଦଣ୍ଡକୁ ହ୍ରାସ କରିଛନ୍ତି । ତଥାପି, ଏହା ସ୍ଥିରୀକୃତ ହୋଇଛି ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ମଜୁରୀ ଫେରସ୍ତ ଦିଆଯିବ ନାହିଁ କିନ୍ତୁ ସେବାର ନିରନ୍ତରତା ତାଙ୍କୁ କ୍ରମାଗତ ଭାବରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ। ତେଣୁ, ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନ ୟୁ. ପି. ରାଜ୍ୟ ସଡ଼କ ପରିବହନ ନିଗମ, ଡେରାଡୁନ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ କରାଯାଇଛି ।

ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ତଥ୍ୟ ହେଉଛି ଯେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ 24.7.1988ତାରିଖରେ ସଞ୍ଚାଳକ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତି ଦିଆଯାଇଥିଲା । ସେ 28.7.1989 ରେ ଉତ୍ତରକାଶୀରୁ ଚାମୋଲି ଯାଉଥିବା ସମୟରେ ୟୁ.ପି. ରାଜ୍ୟ ସଡ଼କ ପରିବହନ ନିଗମ (ଏଠାରେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ନିଗମ ନାମରେ ଜଣା) ର ବସ୍ ନେଇ ଯାଉଥିବା ସମୟରେ ହଠାତ୍ ବସ୍ ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଜଣାପଡିଥିଲା ଯେ ବସ୍‌ରେ କୋଡ଼ିଏ ଜଣ ଯାତ୍ରୀ ବିନା ଟିକେଟରେ ଯାତ୍ରା କରୁଥିଲେ । ତାଙ୍କୁ କାର୍ଯ୍ୟରେ ବ୍ୟତିକ୍ରମ ପାଇଁ

ଏକ ଅଭିଯୋଗ ପତ୍ର ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଘରୋଇ ତଦନ୍ତ ପରେ, ତାଙ୍କୁ W.E.F. 5.1.1990 ରେ ଚାକିରିରୁ ବରଖାସ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ।ଚାକିରିରୁ ବରଖାସ୍ତ ହେବା ପରେ ସେ ଏକ ଶିଳ୍ପ ବିବାଦ ଉଠାଇଥିଲେ । ଶିଳ୍ପ ଶ୍ରମ ଅଦାଲତକୁ ଏକ ବିଚାରର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ ଦିଆଯାଇଥିଲା, ଯାହା ନିମ୍ନଲିଖିତ ଭାବରେ ଲେଖାଯାଇଛି:

> "ନାଥୁ ରାମଙ୍କ ପୁଅ ଆବେଦନକାରୀ/ଶ୍ରମିକ ଶ୍ରୀ ସୁରେଶ ପାଲ, ସଞ୍ଚାଳକ ଚାକିରିରୁ ନିଯୁକ୍ତିଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 5.1.1990ରୁ ବରଖାସ୍ତ ଅନୁଚିତ ଏବଂ/କିମ୍ବା ବେଆଇନ କି ? ଯଦି ହଁ, ତେବେ ଆବେଦନକାରୀ/ଶ୍ରମିକ କେଉଁ ଲାଭ/ କ୍ଷତିପୂରଣ ପାଇବାକୁ ହକଦାର ଏବଂ କେତେ ପରିମାଣରେ ?"

ସନ୍ଦର୍ଭ ପାଇବା ପରେ, ଶ୍ରମ ଅଦାଲତ ପକ୍ଷମାନଙ୍କୁ ନୋଟିସ୍ ଜାରି କରିଥିଲେ । ଘରୋଇ ତଦନ୍ତ ବିଚାର କରିବା ପରେ ଶ୍ରମ ଅଦାଲତ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅଭିଯୋଗ ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଥିବା ଜାଣିପାରିଲେ ଏବଂ ବରଖାସ୍ତକୁ ସମର୍ଥନ କଲେ ।

ଏହି ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ କ୍ଷୁବ୍ଧ ହୋଇ ଉତ୍ତରଦାତା ନୈନିତାଲର ଉତ୍ତରାଞ୍ଚଳ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କଲେ । ବିଜ୍ଞ ଏକକ ବିଚାରପତି କର୍ତ୍ତବ୍ୟଭ୍ରଷ୍ଟଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଶ୍ରମ ଅଦାଲତର ନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ନିଶ୍ଚିତ କଲେ କିନ୍ତୁ ଉପରୋକ୍ତ ଭାବରେ ଦଣ୍ଡ ହ୍ରାସ କଲେ । ତେଣୁ ନିଗମ ଦ୍ୱାରା ବିଶେଷ ଅନୁମତି ଆବେଦନ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଉଛି ।

ଆମେ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଓକିଲଙ୍କୁ ଶୁଣିଛୁ ଏବଂ ନଥିକୁ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିଛୁ ।

ଏହି ମାମଲାରେ ଆମ ବିଚାର ପାଇଁ ଏକ ଛୋଟ ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି ଯେ ବିଜ୍ଞ ଏକକ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସଂଶୋଧିତ ଦଣ୍ଡ ଯଥାର୍ଥ କି ନାହିଁ ? ବିଜ୍ଞ ଏକକ ବିଚାରପତି ଜାଣିପାରିଲେ ଯେ ଏହି ବର୍ତ୍ତମାନ ମାମଲାରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଦଣ୍ଡ କର୍ତ୍ତବ୍ୟଭ୍ରଷ୍ଟଙ୍କ ଦୋଷ ସହିତ ଅସଙ୍ଗତ ଅଟେ । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦୋଷ ସମ୍ପର୍କରେ, ଘରୋଇ ତଦନ୍ତରେ ଏହା ଜଣାପଡିଛି ଯେ ଆବେଦନକାରୀ କୋଡ଼ିଏ ଜଣ ଯାତ୍ରୀଙ୍କୁ ଟିକେଟ୍ ପ୍ରଦାନ ନକରିବା ପାଇଁ ଦୋଷୀ ଏବଂ ଘରୋଇ ତଦନ୍ତର ସମାନ ନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ଶ୍ରମ ଅଦାଲତ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ସମର୍ଥନ କରାଯାଇଛି । ଆବେଦନକାରୀ ଜଣେ ସଞ୍ଚାଳକ ଥିଲେ ଏବଂ ବିଶ୍ୱସ୍ତ ପଦବୀରେ ଥିଲେ ।ଯଦି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପରି ପଦାଧିକାରୀ ଟିକେଟ୍ ନ ଦେଇ ଏବଂ ଟଙ୍କାକୁ ପକେଟରେ ରଖି ଟଙ୍କାକୁ ଅପବ୍ୟବହାର କରିବା ଆରମ୍ଭ କରନ୍ତି ଏବଂ ଯାହା ଦ୍ୱାରା ନିଗମକୁ କ୍ଷତି ପହଞ୍ଚାଏ, ତେବେ ଏହା ଏକ ଗୁରୁତର ଭୁଲ କାର୍ଯ୍ୟ । ଏହା

ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟଜନକ ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ 1988 ମସିହାରେ ନିଯୁକ୍ତି ଦିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସେବାର ପ୍ରଥମ ବର୍ଷରେ ସେ ଭଷ୍ଟାଚାରରେ ଲିପ୍ତ ହେବା ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ, ତେବେ ଭବିଷ୍ୟତରେ ତାଙ୍କଠାରୁ କ'ଣ ଆଶା କରାଯାଇପାରିବ । ଯଦି ସେବାର ପ୍ରଥମ ବର୍ଷରେ ଏହି ଅବସ୍ଥା ହୁଏ ଏବଂ ଯଦି ଏପରି ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ କମ ଦଣ୍ଡରେ ମୁକ୍ତ କରାଯାଏ, ତେବେ ସମାନ ସ୍ଥିତିରେ ଥିବା ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏହା ଏକ ଭୁଲ ସଙ୍କେତ ହେବ । ତେଣୁ, ଏପରି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉକ୍ତ ପଦାଧିକାରୀଙ୍କୁ ଯଥାଶୀଘ୍ର ବରଖାସ୍ତ କରାଯିବା ଉଚିତ ଏବଂ ଶ୍ରମ ଅଦାଲତ ଦ୍ୱାରା ଏହାକୁ ସମର୍ଥନ କରାଯାଇଛି ।ଆମର ଦୃଢ଼ ମତ ଯେ ଏପରି ଘଟଣାଗୁଡ଼ିକୁ ହାଲୁକା ଭାବରେ ନେବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ ଯାହା ଦ୍ୱାରା ନିଗମ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ସହକର୍ମୀଙ୍କ ପରିବେଶ ଭୁଲ ସଙ୍କେତ ଯିବ ।

ସାଧାରଣତଃ, ଅଦାଲତମାନେ ଦଣ୍ଡକୁ ବଦଳାନ୍ତି ନାହିଁ ଯଦି ସେମାନେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟଜନକ ଭାବରେ ଅସଙ୍ଗତ ହୁଅନ୍ତି, ଯଦି ସେମାନଙ୍କର ଅସାଧାରଣ ଅଧିକାରିତା ପ୍ରୟୋଗରେ ଦଣ୍ଡରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରାଯାଏ କିମ୍ବା ହାଲୁକା ଭାବରେ ପ୍ରତିସ୍ଥାପିତ କରାଯାଏ, ତେବେ ଏହା ଅଦାଲତ ପ୍ରକ୍ରିୟାର ଅପବ୍ୟବହାର ସହିତ ସମାନ ହେବ । ଯଦି ଏହି ପ୍ରକାରର ବ୍ୟତିକ୍ରମକୁ ହାଲୁକା ଭାବରେ ବିଚାର କରାଯାଏ ଏବଂ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 226 ଅନୁଯାୟୀ ନ୍ୟାୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ହାଲୁକା ଦଣ୍ଡ ବ୍ୟବହାର କରି ଦଣ୍ଡ ଦେବା ଆରମ୍ଭ କରନ୍ତି, ତେବେ ଏହା ସମାଜରେ ଏକ ଭୁଲ ସଙ୍କେତ ଦେବ । ପଦାଧିକାର ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ଅସଦାଚରଣ ଯୋଗୁଁ ଦେଶର ସମସ୍ତ ରାଜ୍ୟ ସଡ଼କ ପରିବହନ ନିଗମ କଳଙ୍କିତ ହୋଇପଡ଼ିଛନ୍ତି, ତେଣୁ ଅସଦାଚରଣର ମୁକାବିଲା କୋହଳ ଢଙ୍ଗରେ ନୁହେଁ ବରଂ କଠୋର ଦ୍ୱାରା କରିବାର ସମୟ ଆସିଛି ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଓକିଲ [2003] 3 SCC 605 ରେ ରିପୋର୍ଟ କରାଯାଇଥିବା *ଆଞ୍ଚଳିକ ପରିଚାଳକ, U.P. S.R.T.C., ଇଟୱା ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ହୋଟି ଲାଲ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ* ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଏକ ନିଷ୍ପତ୍ତି ପ୍ରତି ଆମର ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରିଛନ୍ତି, ଯେଉଁଠାରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ କହିଛନ୍ତି ଯେ ଏହା ଅସଙ୍ଗତ ବୋଲି କେବଳ ଏକ ବିବୃତ୍ତି ହାଲୁକା ଦଣ୍ଡ ବଦଳରେ ଯଥେଷ୍ଟ ହେବ ନାହିଁ । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିମ୍ନମତେ ରାୟ ଦେଇଥିଲେ :

> "ଦଣ୍ଡର ପରିମାଣ ସହିତ ବିଚାର କରିବା ସମୟରେ ନ୍ୟାୟାଳୟ କିମ୍ବା ନ୍ୟାୟାଧିକରଣକୁ କାରଣ ନଥିଭୁକ୍ତ କରିବାକୁ ପଡିବ ଯେ କାହିଁକି ଏହା ଅନୁଭବ ହେଉଛି ଯେ ଦଣ୍ଡ ପ୍ରମାଣିତ ଅଭିଯୋଗ ସହିତ ସମାନ ନୁହେଁ । ହସ୍ତକ୍ଷେପର ପରିସର ଅତ୍ୟନ୍ତ ସୀମିତ ଏବଂ କେବଳ

ବ୍ୟତିକ୍ରମିକ ମାମଲାଗୁଡ଼ିକରେ ସୀମିତ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶରେ ଦଣ୍ଡକୁ କାହିଁକି ଅସଙ୍ଗତ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଇଥିଲା ତାହାର କୌଣସି କାରଣ ଦର୍ଶାଯାଇ ନାହିଁ । କାରଣ ନ ଦେବା ନ୍ୟାୟକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବା ସହ ସମାନ ହେବ । ଏହା ଅସଙ୍ଗତ ବୋଲି କେବଳ ଏକ ବିବୃତ୍ତି ଯଥେଷ୍ଟ ହେବ ନାହିଁ, ଏହା କେବଳ ଜଡିତ ରାଶି ନୁହେଁ ବରଂ ମାନସିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ସମ୍ପାଦିତ କର୍ତ୍ତବ୍ୟର ପ୍ରକାର ଏବଂ ସମାନ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ପରିସ୍ଥିତି ଯାହା ନିଷ୍ପତ୍ତି ଗ୍ରହଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଯାଏ ଏବଂ ଦଣ୍ଡ ସଙ୍ଗତ କିମ୍ବା ଅସଙ୍ଗତ ତାହା ବିଚାର କରେ । ଯଦି ଅଭିଯୁକ୍ତ କର୍ମଚାରୀ ଏପରି ଏକ ବିଶ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟ ପଦବୀରେ ଥାଆନ୍ତି, ଯେଉଁଠାରେ ସଚ୍ଚୋଟତା ଏବଂ ସାଧୁତା କାର୍ଯ୍ୟକାରିତାର ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ଆବଶ୍ୟକତା, ତେବେ ମାମଲାକୁ କୋହଳ ଭାବରେ ବିଚାର କରିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ଏପରି ମାମଲାରେ ଭୁଲ ଆଚରଣକୁ କଠୋର ଭାବରେ ବିଚାର କରିବାକୁ ପଡିବ । ଯେଉଁଠାରେ ବ୍ୟକ୍ତି ସାଧାରଣ ଟଙ୍କା ସହିତ କାରବାର କରନ୍ତି କିମ୍ବା ଆର୍ଥିକ କାରବାରରେ ନିୟୋଜିତ ହୁଅନ୍ତି କିମ୍ବା ବିଶ୍ୱସ୍ତ କ୍ଷମତାରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତି, ସେଠାରେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ସଚ୍ଚୋଟତା ଏବଂ ବିଶ୍ୱସନୀୟତା ଏକ ଜରୁରୀ ଏବଂ ଅସାଧାରଣ । ସେହି ପୃଷ୍ଠଭୂମିରେ ବିଚାର କଲେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଦୁଇଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଖଣ୍ଡପୀଠର ନିଷ୍କର୍ଷ ଉପଯୁକ୍ତ ନୁହେଁ ।

ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ଉପରୋକ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଆଉ କିଛି ଯୋଡିବାର ନାହିଁ ।

ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ବିଜ୍ଞ ଓକିଲ [2000] 3 SCC450 ରେ ରିପୋର୍ଟ କରାଯାଇଥିବା *U.P. S.R.T.C ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ମାନେଶ କୁମାର ମିଶ୍ର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ଏକ ନିଷ୍ପତ୍ତି ପ୍ରତି ଆମର ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରିଛନ୍ତି । ସେହି ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅଦ୍ଭୁତ ତଥ୍ୟ ଅନୁଯାୟୀ ମାମଲା ପ୍ରତି ନମନୀୟ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିର୍ଦ୍ଦେଶକୁ ସମର୍ଥନ କରିଥିଲେ ଯେଉଁଠାରେ ବରଖାସ୍ତ ଦଣ୍ଡ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟଜନକ ଭାବରେ ଅସଙ୍ଗତ ଥିଲା ଏବଂ ଦଣ୍ଡ ପରିମାଣରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବା ଏବଂ ବରଖାସ୍ତ ବିରୁଦ୍ଧରେ ପୁନଃସ୍ଥାପନ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବା ଯଥାର୍ଥ ଥିଲା । ଏହା ମଧ୍ୟ ୟୁ. ପି. ରାଜ୍ୟ ସଡ଼କ ପରିବହନ ନିଗମର ଏକ ମାମଲା ଥିଲା । ଯାହା ହେଉନା କାହିଁକି, ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାମଲାର ନିଜସ୍ୱ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ତଥ୍ୟ ରହିଛି କିନ୍ତୁ ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ ଆମେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ଯେ ଘରୋଇ ତଦନ୍ତରେ ଦେଖାଯାଇଥିବା ଯାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଟିକେଟ୍ ନ ଦେବାର ବ୍ୟତିକ୍ରମ ପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇଛି ।

ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମଧ୍ଯ କହିଛନ୍ତି ଯେ ତଦନ୍ତ ସଠିକ ଅଛି ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଠିକ୍ ଭାବରେ ଦୋଷୀ ବୋଲି ପ୍ରମାଣିତ କରାଯାଇଛି କିନ୍ତୁ ବିଜ୍ଞ ଏକକ ବିଚାରପତି ଏକ କମ ଦଣ୍ଡ ବଦଳାଇ ଦେଇଛନ୍ତି ।

ଉପରୋକ୍ତ ଆଲୋଚନାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଆମର ମତ ହେଉଛି ଯେ ବିଜ୍ଞ ଏକକ ବିଚାରପତିଙ୍କ ମତକୁ ସମର୍ଥନ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଏବଂ କମ ଦଣ୍ଡ ଦେବାର କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ । ତେଣୁ, ଆମେ ଏହି ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଉଛୁ, ବିଜ୍ଞ ଏକକ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଆଦେଶକୁ ଖାରଜ କରୁଛୁ ଏବଂ ନିଗମ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ବରଖାସ୍ତ ଆଦେଶକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରୁଛୁ ।

ଖର୍ଚ୍ଚ ପାଇଁ କୌଣସି ଆଦେଶ ନାହିଁ ।

ଡି. ଜି. ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଗଲା ।

ଅସ୍ଵୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମା ରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର :

ସୁମିତ୍ରା ସାହୁ ,ଅନୁବାଦିକା,
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।